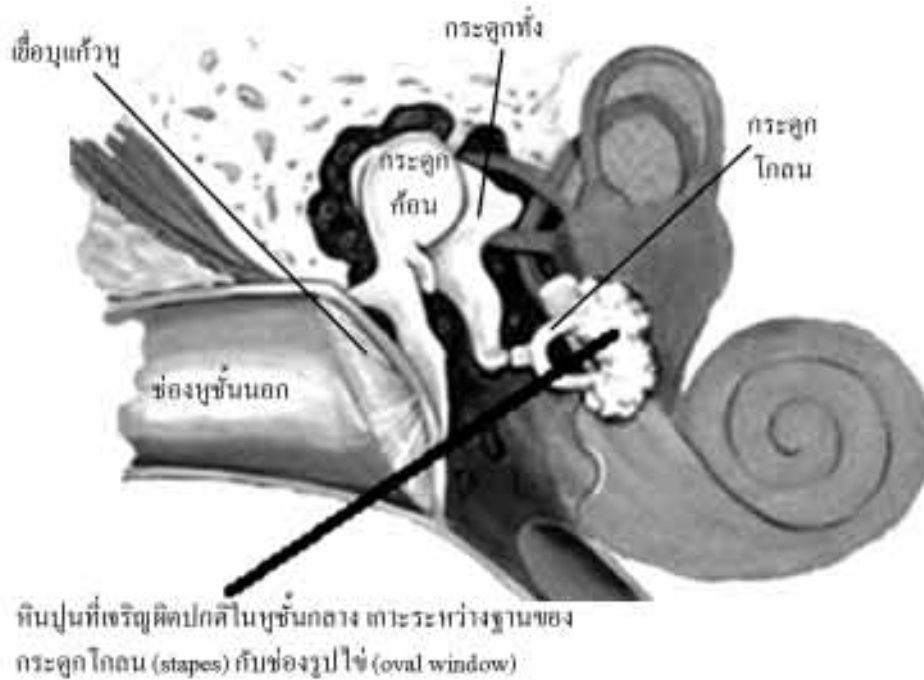

โรคหินปูนเกาะกระดูกหู (Otosclerosis)

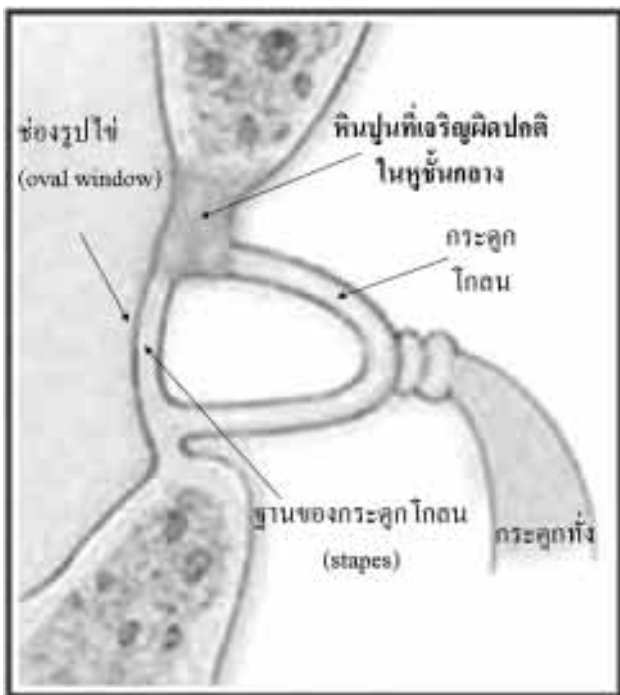
โดยปกติการได้ยินของมนุษย์เรา เกิดจากเสียงผ่านใบหู, ช่องหูชั้นนอก, เยื่อแก้วหู, กระดูกค้อน, กระดูกทั่ง, กระดูกโกลน และไปยังหูชั้นใน ซึ่งต่อกับประสาทหู และไปยังสมอง โรคหินปูนเกาะกระดูกหู เกิดจากหินปูนที่เจริญผิดปกติในหูชั้นกลาง เกาะระหว่างฐานของกระดูกโกลน (stapes) กับช่องรูปไข่ (oval window) ซึ่งเป็นช่องทางติดต่อ

ระหว่างหูชั้นกลาง และหูชั้นใน ทำให้เสียงไม่สามารถผ่านจากหูชั้นกลางเข้าไปในหูชั้นในได้ตามปกติ ทำให้หูอื้อ หรือหูตึง นอกจากนั้น อาจเกิดหินปูนเจริญผิดที่ในหูชั้นใน หรือหินปูนที่ผิดปกติในหูชั้นกลางปล่อยเอนไซม์บางชนิดเข้าไปในหูชั้นใน ทำให้มีเสียงดังในหู หรือเวียนศีรษะบ้านหมุนได้ (cochlear otosclerosis).

อุบัติการณ์ของโรคนี้ในประเทศไทย และสาเหตุของการเกิดหินปูนเจริญผิดที่ในหูชั้นกลาง และหูชั้นในยังไม่ทราบแน่ชัด จากการศึกษาพบว่า มีแนวโน้มที่โรคนี้จะถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ ผู้ป่วยที่เป็นโรคนี้มักมีประวัติคนในครอบครัวโดยเฉพาะพ่อแม่เป็นโรคนี้ด้วย ถ้าพ่อหรือแม่คนใดคนหนึ่งเป็นโรคนี้ โอกาสที่ลูกเป็นโรคนี้คือร้อยละ 25 แต่ถ้าพ่อแม่และแม่เป็นโรคนี้

ปารยะ อาศนะเสน พ.บ.,
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 ภาควิชาโสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา
 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
 มหาวิทยาลัยมหิดล

โอกาสที่ลูกเป็นโรคนี้จะสูงถึงร้อยละ 50. โรคนี้พบในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย 2 เท่า และมักพบในอายุ 30-40 ปี และมักพบในชนชาติผิวขาวมากกว่าชาวเอเชียและผิวดำ. นอกจากนั้นพบว่าโรคนี้ อาจมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนระหว่างตั้งครรภ์ (เพราะพบว่าในระหว่างตั้งครรภ์ อาการหูอื้อ อาจมากขึ้นได้) หรือการติดเชื้อไวรัสบางชนิด เช่น ไวรัสที่ทำให้เกิดโรคหัด.

อาการของโรคนี้ที่พบได้บ่อยที่สุด คือ อาการหูอื้อ ซึ่งมักจะมีอาการหูอื้อมากขึ้นเรื่อยๆ แบบค่อยเป็นค่อยไป ผู้ป่วยบางรายอาจให้ประวัติว่าไม่สามารถได้ยินเสียงกระซิบ ผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการเวียนศีรษะ หรือมีเสียงดังในหูได้ ซึ่งเสียงดังในหูนี้อาจจะดังขึ้นเรื่อยๆ เมื่อหูอื้อมากขึ้นเรื่อยๆ ส่วนใหญ่ผู้ป่วยมักจะเป็นข้างเดียวก่อน และต่อมาก็คจะเป็นกับหูอีกข้าง การสูญเสียการได้ยินมักเป็นแบบ

การนำเสียงเสีย (conductive hearing loss) บางรายอาจมีการสูญเสียการได้ยินแบบประสาทเสียงเสีย โดยมักเสียที่ความถี่ต่ำก่อน ในเวลาต่อมาจะเสียที่ความถี่สูง.

การวินิจฉัยโรคนี้ แพทย์จะซักประวัติอาการทางหู และระยะเวลาที่เป็น และทำการตรวจหู เพื่อวินิจฉัยแยกโรคต่างๆ ที่เป็นสาเหตุให้เกิดอาการทางหูที่คล้ายกันได้ และส่งตรวจการได้ยิน (audiogram) ซึ่งเป็นกราฟที่บอกความสามารถในการได้ยินเสียงที่ระดับความถี่ต่างๆ และตรวจการทำงานของหูชั้นกลาง.

การรักษา อาการหูอื้อที่เกิดจากโรคนี้ ประกอบด้วยวิธีที่ไม่ผ่าตัด และวิธีผ่าตัด ในรายที่หูอื้อไม่มาก และเป็น 2 ข้าง หรือหูอื้อมาก แต่เป็นข้างเดียว อีกข้างยังปกติ อาจยังไม่ต้องรักษาได้ เมื่อมีปัญหาหูอื้อมากจนมีปัญหาในการสื่อสาร และรบกวนคุณภาพชีวิตประจำวันจึงให้การรักษา

1. **วิธีที่ไม่ผ่าตัด** คือการใช้เครื่องช่วยฟัง (hearing aid) เหมาะในผู้ป่วยที่มีการสูญเสียการได้ยินไม่มาก เครื่องช่วยฟังจะช่วยขยายเสียงที่ได้รับ ทำให้ผู้ป่วยได้ยินดีขึ้นได้ ซึ่งแพทย์ และ/หรือผู้เชี่ยวชาญด้านโสตวิทยา จะแนะนำเครื่องช่วยฟังชนิดต่างๆ ที่เหมาะสมกับผู้ป่วยเป็นรายๆ ไป.

2. **วิธีผ่าตัด** แพทย์จะทำการเอากระดูกหูส่วนที่เป็นโรคออก (มักจะเป็นกระดูกโกลน) และใส่วัสดุเทียมเข้าไป เพื่อทำหน้าที่ในการส่งผ่านเสียงแทนกระดูกที่มีหินปูนยึดติด ทำให้การนำเสียงกลับมาเป็นปกติ ทำให้การสูญเสียการได้ยินดีขึ้น นอกจากนั้นประมาณร้อยละ 50 ของผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัด เสียงดังในหูจะหายไป การผ่าตัดมักจะทำเพียงข้างใดข้างหนึ่งก่อน โดยแพทย์มักจะทำผ่าตัดในหูข้างที่เสียมากกว่าก่อน.